

ديگر و معيشت

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع وبيع وصلوات ومساجد يذكر فيها اسم الله كثيرا ولينصرن الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

زمان تاسيسي ۳۱ ديكابر ۱۹۰۶ سنه سنده
دوامی ۳-ز- سنه

اورنبورغ اوچون

سنه لك بهاسی ۳ صوم « تین
پارم سنه لگی ۱ « ۵۰
اوچ آیلگی ۱ «

چیت شهرلرکه

سنه لك بهاسی ۴ صوم « تین
پارم سنه لگی ۲ «
اوچ آیلگی ۱ « ۲۰
بر آیلگی ۰ « ۵۰

چیت مملکتلرکه

سنه لك بهاسی ۶ صوم « تین
پارم سنه لگی ۳ «
اوچ آیلگی ۲ «

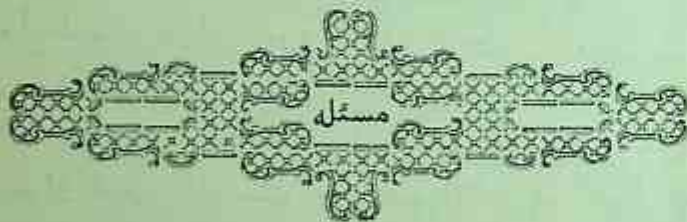
اورنبورغ ژورنال «دین
ومعیشت» تلیفون نومبر ۲۸۹

بره ملام
۱۲ تین

یار لیگان یازو
لری اورگارتورگه
اداره اختیارلیر.
باشامغان یازو لیر
کیرو قایتارو لیر.
مارقه سر خطلر
قبول ایدلماز.
آدرس آلماشتر
رغہ ۱۲ تین آلتور.
آدرسنی آچق
یازو لری اوتتوله
آدریسو مقاله لار
درج ایدلماز.

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دینی، فنی، ادبی و سیاسی ژورنالدر

شهر ایچی شا کردارینه بلغه ۲ روبله ۵۰ تین چیت شهر شا کردارینه بلغه ۳ روبله دن.

مسئله

محترم محرر افندی!

بنم تو باندہ یازیلحق سؤالئریمه جواب یازما-
فنگزنی اوتندم. محمد ظریف الشریفی.
۱ نچی سؤال شیخ الاسلام حکمته الله اوغلی نام
کیسه وفات ایندی. عمه سی لاب وام هم عم اب لاب
وعمه اب لاب وام لردن بشقه افرباسی بوق. مرحو-
مدن فالغان ترکهنی بوئلر آراسنده نچک قسمت
فیلنور؟
۲ نچی مسئله بر خانون ایرندن ناشزه ایندی.
شولوق حال نشوزنده مرقومه خانونک زوجی وفات
ایندی بو خانونقه ترکهدن میراث تبهمی؟ هم مهر

فهرست

مسئله

حقسز هجومگه جواب

ردالانقلابیون

اماملر احوالندن

حقلی تنقید

شعر

توری خبرلر

خارجی خبرلر

اورنبورغ خبرلری

اداره دن جوابلر

موءجلنى دعوا كه حقى وارمى؟

بو ايكى مسئله حالا واقع اولوب بىك حاجه او لديفتندن على الفور مجله كه درج ايدوب جواب باز مكترى اوتندم.

اداره

١ نچى سوءالنك جواى - عمه لاپ وام ايله عمه اب لاپ وام صاحب فرضده عصبهده اولدقلى ايجون تركه دن آلا رغه هيچ نرسه بيراميدر. اما عم اب لاپ عصبه اولوب قالغان مالك جمعيسنى آلا در. (ومن لا فرض ليا من الانك واخوها عصبه لا تصير عصبه باخيا كالهم والعمه كان المال كله للعم دون العمه). سراجيه.

٢ نچى سوءالنك جواى نشوز مانع ارت اولد. يغي كى مسقط ميرده توكلدر. بناء عليه مرفومه خاتونك تركه دن ميربى ده آلمغه ميرآنده آلمغه حقى واردر.

محترم «دين و معيشت» اداره سيند:

توبانده يازلاچق بر نيچه دينى مسئله لر كه مجله كتر واسطه سيله جواب بير مكترى تلبه من.

١ بر كشى جنب، كامل ابدست آلورغه ممكن اما نچوكده بولسه غسل قبله آلمى بو كشى نمازنى نچوك اوفور؟ ابدست هم نييمم ايكسى ده كيرا كمى ياكه برسى گنده. يتهمى هم بونى نچوك نيت لر كه كرك؟

٢ بر جنب كشى كه بر آزدن غسل قبلورغه ممكن اما آنگارچه نياز وقتى اوتنه چك شول كشى كه غسل بوله نماز بنى فضا قبلوتبوشمى ياكه غسل سز ادا قبلو كيرا كمى؟

٣ غسل قبلغانده كشى نك بيتان قبلوندن فور - فسه بو تيمم نى مصحح عندر بولامى؟ مثلاً بر كشى رمضان ده جنب بولدى كوندز غسل فيلسه مونچه غه كرسه خلق دن اوياله عامه نك افتراستندن فورقه بو كشى كه تيمم درست مى؟

٤ اشنورلى توبه لى هم ريزينكه لى اشتي بليت لر كه مسح قبلو درست مى؟

٥ بزده ايگون چاچر كه هم بچان چاچر غه چيرنى بليته بر مقدار آنچه تولب باللاب آل لر هم كر - ستيان بولغان لرغه هر دوشقه بر مقدار چيرنى عمر لك ايتب بيره لر حتى بالارينه ميراث بولوب قالا بو چيرلر عشرى مى ياكه خراجى بولامى؟ هم بو چيرنك محصولاتينه نى حكم قبلونه؟

٦ زكات فرض بولور او چون نصاي حاجت اصليه سندن آرتق بولورغه كيرك ايكان حاجت اصليه ديب نيند اين حاجت لر كه ايتوله هم حاجت اصليه كشى نك دولتينه فار اب اوز گارامى؟ بو سواللر يمه ممكن قدر مفصل جواب بير مكترى اوتنه من. سيمى پالاتينسكى دن رحمن قل عبد اشنى اداره

١ نچى سوءالنك جواى بو كشى نك غسل قبله آلموى عندر شرعيكه مستند ايسه نمازنى تيمم ايله گنه اوفور. امام اعظم و امام مالك قاشلر نه ابدست ايله تيمم جيبولميدر. (وقد تقرر انه لا يجمع بين الاصل والبدل. فلا يجمع نحن ومالك بين الوضوء والتيمم خلافا للمشافعي) على القارى للتقايه قبيل فصل المسح على الخفين.

(اذا كان للجنب ما يكفى للوضوء لا للغسل بتيمم ولا يجب عليه التوضوء عندنا خلافا للمشافعي رحمه الله) شرح الوقايه باب التيمم.

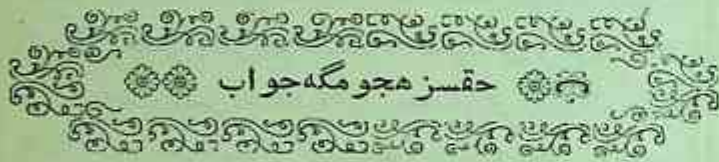
بو سوال آخرنده هم بونى نچوك نيت لر كه كرك سوالندن مرادنه ايديكنى آكلى آلمدق تفصيل ايد لسه جواب ويريلور.

٢ نچى سوءالنك جواى بو كشى كه احتياط ايله عمل قبلو تيوشليدر. يعنى غسل سز تيمم ايله نمازنى ادا، عندر زایل اولماچ غسل قبلغان بعدنه شول نمازنى اعاده قبلو تيوشليدر. (ولو خاف خروج الوقت) سبب الوضوء (فى سائر الصلاة) اى ماعدا صلوة العيد والجنزة (لا يتيمم عندنا بل يتوضأ ويقضى ما فاته) ان

بوز تنكه لك يورط حاجة اصليه دن اولديغي كبي بيش
آلنى بوز مك تنكه صومالى كشيگه يوز مك صوملق
يورط حاجة اصليه دن اوله آلدر. شولا يوق اولگى
كشيگه ايللى تنكه لك آط حاجة اصليه دن اولديغي كبي
صوكفى كشيگه بشيور باخود مك تنكه لك آط حاجة
اصليه دن اوله آلدر. شول يورط صوماسندن زكوة
بيرمك واجب توكلدر.

(لان المشغول بالحاجة الاصلية كالمعدوم فى حق
الزكوة فلا تجب فى دور السكنى وثياب البدن واثاث
المنزل ودواب الزرع وعبيد الخدمة وسلاح الاستعمال
وكتب العلم لاهيا والاث المحترفين لاصحابيا)
على القارى شرح النقاية.

بيان الحق عزيزه سينك ١٨-١٩ نچى نومبر لرنده
اديب محترم رشيد افنديك بزى وسائر علما كرامى
خصوصيله بزم وكندوسينك استاذنى سو كوب حقار تلب
يازديغى مقاله ادبيانه لريني اوقدم. بويله قلمى دائما
النده اولوب تمام عمرنى تاليف وتحرير ايله كچروب
قلمر ائلق وسخنور لكده ماهر اولان ادبيك بزم كبي
بتمش ياشنه قدر قلم توتمايوب كتاب ياقمايوب عمر
كچرمش هر قارطك مقاله سنه اعتبار اينوب جوابه
متصدى اولوارينه تشكر ايلدم.

فقط شوقدر ايسته تاسفكده مقاله مز بو لبيبنك راي
وفكرينه مخالف توشوب بناعليه مومى اليهيك بلامبالات
آحق بالغانلرغه زور افترا وبهتانلرغه بيك فاحش
تناقضلرغه هم استاذ الكل اولان وعالم ارواحه النحا
قنه يكرمى سنه دن زياده زمان مرور اينتك استاذينه
سوء ظن قياوب صرفى كندوسينك ظن فاسدينه مبنى
افترا لر قيلوينه سبب اولغانهنز.

مقاله سنده هيچ مناسبت وتعلقسز دور مسئله سننى

خرج الوقت . . . . . وذكر عن الحلواني ان المسا
فر اذا لم يجد مكانا طاهرا بان كان على الارض نجا
سه وابتلت بالمطر واختلطت فان قدر على ان
يسرع حتى يجد مكانا طاهرا قبل خروج الوقت فعل.
والا يصلى بالاباء ولا يعيد. فقد اعتبر الحلواني خروج
الوقت لجواز الاباء فاعتباره فى جواز التيمم اولى.
وحينئذ فالاحتياط ان يصلى بالتيمم فى الوقت ثم يعيد
ليخرج عن العهدين بيقين.) حلى صغير فى فصل
التيمم

كرجه بو عباره ابتدست ايله تيمم مسئله سينه قا.
راب بولاسده نقايه نك (التيمم يغلى الوضوء والغسل
عند العجز عن الماء) عباره سينه بنا غسل ايله تيمم مسئله
سينه بو عباره ايله استشهاد صحيحدر.

٣ نچى سؤالنىك جوابنى علميا كرامه حواله اينتك.

٤ نچى سؤالنىك جوابنى - ريزينكلى هم نويمه لى
اشنبيليت كه مسح قيلودن مانع شرعى نى بز طابا آمدق
زيرا خوف تعريفى اشنبيليتكده صادقدر (الخوف ما يستر
الكعب او يكون الظاهر منه اقل من ثلث اصابع الر
جل اصفرها) نقايه بنا عليه خفكه مسح جايز اولديسه
اشنبيليتكده مسح جايز بولوى ثابت بولدر.

٥ نچى سؤالنىكده كما هو حقه آكلنى آمدق. جبرنىك
عشرى ياكه خراجى بولوينه اجاره وعمرلك بولوى هم
ميراث بولوب قالوينك دخلى بولمه كرك ايندى.
هم جبرنىك محصولاتينه نى حكم قيلونه؟ ديمكده مراد
نه ايندىكى آكلانهدى.

٦ نچى سؤالنىك جوابنى - حاجة اصليه غه كوب نرسه
كبره در. نوره نورغان يورط، كيه نورغان كيوم، بو
رط كبر كلرى، صابانغه جيكوله نورغان حيوانلر، اوزى
منوب ياكه جيگوب بورى نورغان آط، خدمه اينديرور
ايچون آلتقان فوللر، سلاحلر، علم كتابلرى، هنر صا
حبارينك آنتلرى كبي نرسه لر در. بونلر نك بعضيلرى
كشينك دولتينه فاراب اوزگاروى قابلدر.

مثلا هر ايكبيوز تنكه صومالى كشيگه، دورت بيش

ذکر ایدوب (اذکر و ا موتا کم بالخیر) حدیث شریفینک تمام معناسیله واقع و نفس الامر گه خلاف مطالعه ایند کنی متوفی استاذنی سب و آکا اسناد مساوی ایله اثبات اینمش در. بویله حرام قطعیلری آغزینه آلورغه کیلو شمکان قسطاس مستقیمک قایو طرف لوحه سی تحمل ایندی ایکان؟

رشید افندیکنک روایت مرجوحه و غیر معموله لر یازوب افتخار اینتوندن کویا بزار کوز یوموب فقیان روایتسوز سوزار یازدیقمز آکلاشیلدر. حالبوکه بزم سوبله دیکمز سوزار ایله فقه حنفیده مصنف کتابلرنک کافهسی حتی مجبول فقالدنبشقه مذاهب اربعده مدون کتابلرنک جملهسی مشحون و مملودر لر. فقهده کتب معتبره نک قایوسنی غنه فار اساکده زکونده تملیک نک کیرا کلسکنی تصریح اینتلر. بعضیلری زکونده تملیک رکن دیب تصریح ایده لر. بعضیلری زکوننی تملیک المال من فقیر مسلم دیب تعریف ایده لر. اوشنداق عاملتی عموم فقیان (من نصبه الامام) یاخود (عوالدی بیعنه الامام) دیب تعریف ایده لر.

بزم حاضر کوزمز یومولسهده آچق و فتنده بو روایتلرنی کور کانبز. روایت استکان کشیگه فقه کتا. بلرینه کوز نوشرور گه گنه کبرک. هر یازدیقمز نک روایت فقیان گه موافقینه محترم دین و معیشت بحراری و فاضل معاذی شهادت و یردیلمز. وسائر علما کرام دخ سکوتلریله رضالقلربنی آکلاندیلر، بغیر حق دین و معیشت صاحبلرینه هجومیده نعصب و علوم فقییه دن تجرد اثریدر.

مقاله سینک باشنده رق فعلی عام اولدیقنده فول مر جوح و قیل ایله عملنک جوازنی یازهرق بزم یازدیقمز سوزلرنک هفتی به و معمول به و قول راجع اولدیقنی اعترافی اینتلر. لکن آنک منقعتی ملحوظ نفی عام دیکان یرلری نفس امرده ضرر عام اولدیقنی متیقن اولدیقندن هیچ دلیل قبول ایدلمز توجیه لازم اولور مولی تعالی دین و معیشت صاحبلرینک عمر و دولتلرینه

برکات بیروب ملت اسلامیه خدمتنده سعی و اجتهاد لرینی دایم ایلاسون، شول مجله مبارکه چفویله بیک کوب مسئله مشکله لر حل اولنوب مملکتهمزده دیندار فضلا و علمه ناک کوبلسکنی بیلوب الله تعالی گه حمد و ثننالر ایدوب راحت و خاطر جمع اولدق. آنلره مادی و حضور اشترک ایدنلره الله تعالی رحمت ایلاسون. آنلر منطقی بیلدکلرندن سوزنک حقیقتینه ابرشوب تمام آچق روایتلر و مفنی به عبارتلر یازوب مسئله صور اغان علم تشنه لرینی ما بارد ایله صوغارهلر منطقی دشمانلری کبی سوزنک سایه وشول سنکته آکلاب تیوشسوز سوزار یازوب تلبیس اینمیلر.

رشید افندی «بو مسئله بزم تاتار ملت ایچون بیک لازم مسئله در زیرا بزم مدرسه لر مننی حکو مت فارامی دینمننی صافلار ایچون علم کبرک» دیدر. بیک راست اینتلر. دین صافلار ایچون علم کبرک. لکن ایسکی مدرسه لرهمزده اوقبله تورغان دین علمی کبرک. دین علمی اوقوجیغه یاخود اوقو چیغه جمعیت خیریدر نرسهده بیرمیلر. بیرسه هم دین علمی اوقوچی و اوقوچیلر آنی وجه مشروع ایله جینالهدیقنی اوچون قبول اینمیلر.

کوب جمعیت خیریه نک کورگان اشی دنیا فونله مک کوبسنجه آخرتله اشی بولمغان معللم گه معاش بیروب اولاد ملتنی خراب ایندر مکر. حالبوکه جمعیت خیریدار تشکیلی اورننه مدرسه لر مننی تربیه قنلوب شول ایسکی فیضلی طریقهمز ایله علوم دینیهنی آله آلوب باصوبراق اوقفقانده نه قدر بیوک و مندین عالملر چیقارلر ایدی. بو طریق حسننی طاشلاب و آندن اعراض ایدوب کفره اخذ ایدلنک فیضسز طریقهمز کروب اوقفوده اینداین خیر و برکت اولسون؟

هر نه اوفسهده البته فساده قلب ترک دیانت و عبادتدنبشقه هیچ شی من نب اولدیقنی اولوبه چقی بالتجربه علوم اولدی. بنهده رشید افندی

«حاضرده دین نك بر ركنی دكل جهاله سبیلی روزه نماز چوقدن ضایع اولدیلر ضیا حضرت بونلره برده قایبم» دیدر بوده بر کوز یوموب سویلنکن سوز بولسهده بزنگ نماز اوقو توغرسنده حسن ظنن رشید افندی به نه قدر اولسه شول چاپاطالی بر صوفالاولچیلرغه هم هیچ تقاضا نسیز شولقدردر. اما مسجدکه حاضر اولمالورینه ضرورتلی هر کیم قبول ایدرلک درجهدهدر. اولرنده ادا یا قضا او قیلر در دیب ظن ایدهمز زیرا رمضان شریفده هر قایوسی مسجدکه حاضر بوللر مداومت ایتهلر بیک یغشی درست نماز اوقیلر. باشقه وقتده اولرنده اوقماسلر مسجددهده اوقی بلمازلر ایدی دیهمز.

یندهده من قارطلمی روایة یازماسقه بیانه قلمادم یاش اولسامده روایة یازاچق دکلمن. زیرا بو عصره قدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلر نك (خیر القرون الخ) حدیث شریفله شها ده ویردیکی عصرده منافق جلیلهلری کتابلر تولدر غان مجتهدلر مز ائمه اربعه و سائرلر آیات واحاد دیتدن اجتهاد ایدوب اخذ ایتدکلری قوللر ایله عمل ایدوب کلدک.

شول عصر دنبرلی تصنیف ایدیلوب کیلگان کتا بلر مز شول اماملر مز نك سوزلرینی یازوب کیلکاتلر بزلر ایسه حضرت امام اعظم ابو حنیفه جنابلرینه تقلید ایدوب روایة یازساقده شول اماملر نك سوز لرینی یازار ایدک. لکن حاضرده بر فرقه ضاه ظهور ایدوب قایچانغهچه اولکان چروب بتکن آدم لرگه ایاروب یوریمز قرانمز بار حدیثلر مز بار شونلر برله عمل لازم دیب قران وحدیثلر دن اوز هوا وهوسارینه موافق معنالر استخراج ایدوب مجتهدلک دعوا قیلوب مسلمانلری بیک صانتاشدره باشلادیلر.

روزه نماز نك بتوینه عوامنک عبادت خصوصلر نك مساهلرینی بیک بیوک سبب اولدیلر. رشید

افندیکنده تفسیر وحدیث عبارهلرن یازوب مونه سزکا فقها عظام سوزی مونه سزگه علما اسلام سو زی دیب سبکرگاله ونندن آنکله شول فرقه ضاله جمل سندن بولوی آکلانهدر.

بناء علیه تقلید ایتمش اولدیقمز اماملر مزغه استاذینه یازدیغی سوزلر کیمی سبیلر یازماقینه سبب اولورمز خوفی غالب اولدقندن روایت یازمدق. روزه نماز بتوینه اماملر نك فدیبه آلوب دور قیلولر نك هیچ بر تعلقی یوقدر. اماملر نك دور ایتولری رشیدنک دیدیکی کیمی بر کمسده نماز اوقیمغان اوقیسه ده خدا قبول ایتمکن دیب توکلدر. بلکه خوفور جا ده اولمق ایله مأمور اولدیقه زدن، نماز فالمق احتمالی یاخود فالماسدهده مقبول اولماق احتمالی اولدیقندن بشقه طریق ایله اسقاط مارجب ممکن اولدیغی ایچون امام محمد رحمه الله سوزیله عمل ایلهلر بز فایده امیدله، انشاءالله فایده دنده خالی اولسه کیرک. امام محمد کیمی بر بیوک مجتهددن روایة بوله توروب بر مقاله ده نیچه بالغان ونیچه تناقضلر یازا تورغان بر کشی سوزیله هیچ بر امام اوز عملی تیرک ایتماز ظن ایدرم. رشید مجهول بر فقال سوزیله عمل قیلور غه طریقه توروب اماملر نك امام محمد کیمی بر بیوک مجتهد روایتیله عمل قیلولرینی تعیب ایتوی بیوک بر وجدانسزلق وتعصب اثری توکل دیب کیم ایتة آلور ایکن؟ آخری وار. منکری ضیا.

ردالانقلابیون

خبر سز ایتورسز ایندی! اگر بولای ایتماساک بزه مکتب مدرسه کم صاله کم قاری؟ دیب صونک بو کونگا قدر حمد اولسون مکتبار مز یوق ایدیمی؟ نیچه اورنده مدرسه عالیهمز اولوب هر بر سنده اوچار دور تا یوزطلبه کراملر جیلوب مذاکره مسائل شرعیه

لر قیلوب نجه ونجه مدرسار چقادر ایدی، هر برسی کوکدن نازل اولغان بر ملک کبی نورانی اولوب چالما و چاپانلر برله مسجدلر گه بوروب عالم اسلام کمالنده ایدی . همده هر اولک دیر گه یاری واق ابتدائی مکتبلر بار ایدی ! هر برسندده دین اعتقاد او قلوب همده یازو اوفو او گرانوب تورهلر ایدی، همده معلم لر یده کند سین او قوب بالارانیک او قوب معلم ده متعلم ده بولوب آیلق سنه لک معاشلری بولماسده فایسی آچ بالانغاچ قاللر ایدی، خیر سزنگ بوندای نچار طاقطه برلنگنه یابقان، هم بویامغان عم ۲۰-۳۰ آرشین بونی بولغان یا ایسه ایکیشار بتارلی اولمغان مدرسهار رومانلرغه غنه یازوب حقاره قیله تورغان مدرسهار بولقدن بوتلره برده کوز صالمی و اعتبار قیلمی اللهنگ واجب ایتمکان زکتن تیر توبه گه باشل برله بویاوغه ۱۰ آرشین کفایه ایکان ۲۰ آرشین ایتر و گه صرف فیولار نگر اللهنگ حدودن بوروب چقونگر ایکانن بیک آچق بلنگر بونلر بارده اقبح بدعتدن بوللر . فردشلریم مکتب مدرسهار صالو باشده ده بدعه، لکن بدعه مستحبه بلکه بدعه واجبه دن دیسا کک یاری، بوتیدن مستحبه یا واجبه بوله در؟ تعلیم دین و اعتقادنگ لزومی ایچون بوله در . البته بو مکتب مدرسه ضرور بولدی مشروعیتی ده ضرور ایچون بولدی . شولای بولسه (الضرورات تقدر بقدرها) قاعده کلیه سی موجب یاشل تیر توبه سزده مدرسهار مدرسه بولور مکتب مکتب بولور . لکن سزنگ بولشلر نگرنگ ضروری قدر گه کیندی ! حاضرده بوشلای اوقته تورغان معلم لر بتدی مجرد خدارضای ایچون صدقه ناولدن دیب مکتب و مدرسهار و مسجد سالور بتدی، همده دین مکتبلر مزه آر، اورص چیر- مشنرنگ آقهارلی قانشقان آقهارلی اوپ اوادن آلوب مکتب و مدرسهار گه صرف ایتوب کرسز مکتبلر مزی کرلاندر و بلسکده نجسلا ب همده مکتبلر مزی روس قولنه بیرو لور . بو اشلر بزیم ترفیم می ؟ یوقسه تنزلزمی ؟ خیر ارباب سبللر قاشنگ ترقی، اهل دین

قاشنگ تنزل بوله در . اللهم اهدنا الی صراطک المستقیم . هه تک ترکی (۱) خطبه لر نگرده، شوشی زکاة ماده نگر کبی، خرق اجماع بولادر علماء اسلاف خطبه جمعه نگر عربی بولماقینه اجماع قیلغانلر سندلری نص فر آن (یا ایها الذین آمنوا اذا نودی المصلوة من یوم الجمعة فاسعوا الی ذکر اللوذریع) آیت کریمه سنده کی ذکر الله بولوب بولادر . ذکر الله دن مراد خطبه دیمه شار . بو خطبه جمعه تی بر عهد بر صلوات برله خطبه بوله دیمه شار . ایندی ارباب سبل و الاقر اقر لرنک ظنلری نرسه ؟ آلرنک ظن فاسدلری بو خطبه جمعه دن مقصود وعظ دیلر البته وعظنی طکلا غان خلقنک آکلاوی لازم دیلر . والافو سوز سوزلاو بولادیلر حاشا . بولر بو سوزلرنی فلسفه سون بلمز دیب سوبیلر . لکن بوسنده بلمی لر هم بلمگانلر نده بلمی لر . الله جل شأنه جمعه تی واجب ایتمی مؤمنلر عهوما اولارق هر آطنده ولو بردغه بولسون کوروشسونلر حال واحواللرین بلشسونلر اگر مؤمنلرنگ آراسنگ بر اوسنی خسته بولسه یا بر بر آفة بلا ایرشکان بولسه بونکا یاردم ایدشوب چارمنه باقسونلر دیهک بولادر . یعنی بزجه بارلاشو «بویبرکا» منزلنگ بولادر . هه تک قرآن طکلاو کبی ذکر الله تی طکلاو بوله درده بونی طکلاو ایله مثاب بوللر ننا ککه قرآن طکلاو برله مثاب بوللر ایدی ولو معناسون آکلاماسه لرده . اگر معناسون آکلاب طکلاسه لر بیگره ک بخشی کوبره ک ثوابلی بوللر . شونک ایچون آرتقراق ثوابلی بولایم دیگان کشی لر اوفوسو نلر و بالالرینی اوقسوللر ، کم طیه درهر که گا اختیار لی بیت ، آلر آکلاسون دیب تغییر سیر رسول واصحاب قیلوب بولماس . همده بیت ترکی خطبه قدار اوده ده بیگره ک فبیح بیت رسول اللهنگ بعثتنه ۱۴ نچی عصر کروب نه قدر زمانلر اونکان ولو بر عصرده بولسون عربیدن باشقه لسان برله خطبه لوقفانمی ؟ حضرة عمر الفاروق رضی الله عنه زمان خلافتنگ ماوراء نهر فارس جیرلری

(۱) ۲ نچی جزوه ده، بیان قیلنمان

فتح فيلنوب آنده ده شايد جهه اوقغانلردن. بار می؟
 بر بر خطیبه فارسی اوفی دیه بیورغانمی هم شویله
 فیلغانلر می؟ خیر برده بولغان هنوز عربی اوقغانلر.
 اگر ولو بر دفعه فارسی اوقغان بولسه ایدی مونی
 فارسدن بولغان مجتهدار مز و عمالر مز کتابلرینه
 یازارلر ایدی همده حاضر گی عربی خطبه لر یازوب
 قالدوغان کبی فارسی خطبه لر ده یازوب قالدردلر
 ایدی. لکن هیچ یوق. فردشلمز مان زمان انقلاب دیگانه
 دینده انقلاب دیگان سوز توگل. بلکه بعض دین خار.
 چند بولنان امور دینده انقلاب دیگان سوز بولادر،
 بزه رسول الله دن واصحاب کرام و تابعین و تبع تابعین
 اردن نصل متوارث بولنوب کیلگان تعبد شول طریقہ
 بار مق وشول لسان برله تبرکات قیامق لازم بولادر.
 اگر شول انقلابیونلردن برارسی اینسه: امام اعظم
 فاشنده قرآنی ده اذکار صلوتنی ده بلا ضرورة باشقه
 لسان برله اوفو درست بیت دیب خیر امام اعظم باشن
 جائز دیگان بولسه ده سوکره امامین سوز نه یعنی
 بلا ضرورة جائز بولماغه رجوعسون هدایه و مجمع
 الاثر و بزازیه وابن عابدین کبی متداول کتابلر اصح
 دیگانلر. یعنی بلا ضرورة جائز توگل دیب ضرورتنی
 ده عرب لساننه تلی کونماس لک بولو برله تسقیدر
 فیلغانلر همک مایجوز به الصلوة قدر یکنه اوقوردیگانلر.
 بوندن زیاده سنی جائز توگل دیگانلر. بر گمسه بلا ضرورة
 قرآنی مجرد ترکی یا فارسی ایتوب اوقسه همک بونی
 کندسی قرآن دیسه بزازیه کافر بولا دیهش. هدایه ده
 و الخطبة و التشهد فی هذا الاختلاف دیمش همده بونکا
 کفایه توشوب (قوله و يجوز باي لسان كان سوى الفارسية
 الصحيح) عدا احترام عن قول ابي سعيد البردعي
 رحمه الله تعالى فانه قال انها جوز ابو حنيفة له القراءة
 بالفارسية دون غيرها من اللسانة لقرب الفارسية من
 العربية.

وقال الكرخي وهو الصحيح النقل الى اى لغة كانت ومشايخ
 بلغره اخذوا في هذه المسئلة بقولها وهو مختار الفقيه

ابى الليثرة وكذا ذكر الامام فخر الدين قاضى خان
 ره فى الجامع الصغير.
 وكان الشيخ ابوبكر محمد بن الفضل يقول الخلاف
 فيما اذا جرى على لسانه من غير قصد وامامن تعمد
 ذلك يكون زنديقا او مجنونا فالمجنون بداوى والزنديق
 يقتل كفايه

همده ماه رجب نك ١٧ سنه مصادق اولقرق
 ١٣٢٦ نجي سنه هجر يهده اوفادن چقه نورغان معلو-
 مات مجلسى نك ١٤ نجي نومره سنده مكر مبتلو فاضل
 امام جامع آخوند عبدالكريم تنكرى قولوف حضرتلرى
 نك «خطبه حقننه روايت» سراوحه لى جموعه الفتاوى
 لولوى عبدالحى رحمه الله تعالى نك جلد ثانى ندى نقل
 ايدوب يازمش روايتى بيك كوب دغاق بولغان اشلر-
 مزنى آجدى فاضل تنكرى قولوف حضرتلرينه بو قدر
 مؤمنلره بيوك خدمتنه خدا راضى اولسون.

ومن ذلك (اى من البدعة المنمومة) الخطبة يوم
 الجمعة وفى العيدين بغير اللسان العربى او ترجمتها
 بالعجمى احدثوا ذلك بعد قرون الخير بلا آثارة من
 علم واعتدرا فى ذلك الاحداث بحدوث المقتضى وضرو-
 رة الحاجة اليه وهو عدم معرفة المخاطبين لسان العربى
 وكثرة الاعاجم القاصرين عن ادراك العرب وما هذا
 لو علموا الاتقصيرنا فى تعلم لسان انزل به الكتاب من
 ربنا وبعث به الرسول صلى الله عه فتنر بطنا هذا لوردنا
 ههناك الابتداع والصحابة رضى الله عنهم مع توفر دواعيهم
 على تعليم الخلق والنصيحة لهم وتذكيرهم واهدائهم
 وكان فيهم العجمى عن لايعرف العربى وكثرة الاعاجم
 حين فتحوا بلادهم الفارس والروم لم يعيد منهم الخطبة
 بغير اللسان العربى وام يوتر منهم ترجمتها لافهام
 المخاطبين ولا امر ولا بذلك احداً فاذا كان لا يخطب احد منهم
 بالعجمى ولا بترجمتها ولا يامر بذلك كان ترك هذه
 المصلحة والفضل الموهوم مستلزما لالعدم علم الرسول
 صلى الله عه م وخير القرون بطريقة ابلاغ دين الله او-
 اكتنائهم عن بعض عباد الله وتقصيرهم فى الابلاغ والتد-

كبير المقصود الاصلى في الخطبة وكل واحد من اللازمين متفق بالشرع والعادة فمع وجود مقتضى وهو تعميم الابلاغ وتعليم جميع المخاطبين من عجمي وعربي وعدم المانع ليس ذلك الا كراعاة ان يعود الرجل بغير العربية التي هي شعار الاسلام ولغة القرآن وسبأتي تفصيل ذلك انشاء الله تعالى في نبي عمر رضى الله عنه عن رطانة الاعاجم وقال «بونثغى ابكى كلمه آچيق توشما- دندن يازلمادى» واللسان العربي وجردها من الشوب والحشو بالعجمي فكان هذا لاجرم من سنة الخطيب ومن شر ائطيا في السنة والادب وترجمتها بغير العربي من شر الامور ومحدثها لايرضى به الله ولا برسوله ولاجل ذلك جعل اهل العلم كون الخطبة بالعربي شرطاً لصحة الخطبة واداً السنة قال الامام النووى في الاذكار في كتاب حمد الله تعالى ويشترط كونها بمعنى خطبة الجمعة وغيرها بالعربية انتهى وقال احمد بن عبد- الرحيم المدعو بولى الله المحدث الدهلوى في المصنف معنى شرح الموطأ ولما لاحظنا خطب النبي صلى الله عليه وسلم وخلفائه رضى الله عنهم وهلم جر افنتقبحها وجود اشيا فيها الحمد والشهادتين والصلوة على النبي صلى الله عليه وسلم والامر بالتقوى وتلاوة آية والدعاء للمسلمين والمسلمات وكون الخطبة عربية الى ان قال اما كونها عربية فلا ستوار عمل المسلمين في المشارق والمغرب به مع ان في كثيرة من الافاليم كان المخاطبون عجميين انتهى ما احسن هذا الجواب القرين بالصواب لاشبهة في ان قراءة الخطبة كلها او بعضها بغير العربية مكروه وخلاف السنة المتوارثة اذ لم ينقل ذلك من الصدر الاول مع الاحتياج لاسيما حين فتحت الامصار وشاع الاسلام في الديار وعدم فهم الحاضرين العربية لايبغ تغيير الخطبة بل عليهم ان يتعلموا من اللسان العربي بغير الضرورة ومالم يتعلموا يكفي لهم الاستماع والانصات وقد سبقت الكلام في هذه المسئلة في رسالتي آكم النفائس في ادا الاذكار بلسان الفارس والله اعلم حرره الراجى عفوره القوى ابو الحسنات محمد الهى تجاوز

الله عن ذنبه الجلى والخفى من كتاب مجموعة الفتاوى لولوى عبد الحىره من الجلد الثانى صيفه ٢٤٧).

فقير بو روايتلى باقبول باخطا ابدكلرين اثبات لازم بولددر. يوفسه: بزيم فكر مزجه بولاي بولورغه كبرهك ديوب جهل مركب بازارى باصاوده حكمت يوق. اول سوزلرني بز ٢-٣ سنه لردن بيرلى ايشته مز. بوندای سوزلرگز «لايسمن ولايفنى من جوع» قبيلندن بولغان سوزلر بولدقندن هيچ بر مؤمن بوندای سوزلرگز. قولاق صالماسلر كرهك. والله الهادى الى سبيل الرشاد. آخرى وار. في سيماني

٣٧ نجى نومير معلومانندن

٣٤ نجى نومير معلوماننده اول اماملرينك احوال- لندن برار خبر ويرمش ايدك. ايهدى بو دفعه شهر اماملرى احوالندن. برار معلومات ويرمكا قصد اينه مز. شهر اماملرينك حاللرى اول اماملرينقندن كوب آله توگلر . . . . . شهرنده بايلقى ايله مشهور بر امامنك وفاتندن بعد، هيچ آفجهسى اوامدبقى معلوم اولمش ايدى. اوشبو سنه خلق تخمينندن بانكده اون مك آفجهسى بار ديه مشهور اولان، ومعيشت جهتنده بيك آز ايله قناعت ايدوب تركك ايتمش (ق) شهرينك ايك ضور محل سنده فارط بر امام وفات ايتدى آفجهسى كوب شايعهسى بارده بيكار ايمش بيچارهك فقط دينلرينى ادا ومراسم دفنى اجرا قيلور قدرى بر شىء قليلى چقوش شولوق شهرده تمام شهر مركزنده بر امامنك محل داخردى ايله كيجنو دن عاجز اولديقندن مسجد صوماسندن سنوى بر شىء قبل چقاريلوى حقتده محل پاپوچيتلر صوبور نيهغه مراعت ايتديار.

سېر يا طرفنده بر الوغ شهرنك آخوندى مجله دن كبله تورغان داخودلرنك تمام ازايوينى كيچنودن عا جز قالدېغنى مجله خاقنه كوز ياشى ايله آكلانوب آنار ده بر شى^٤ قليل چقار دقلمزى، صوبر ائيهغه عرض ايتدى. وينه بر شهرنك امامى مسجدند، مجله جماعه سينه خطابا، غايت فقير لسككه قالدېغنى يورطى حتى نماز كيوملر يده رهنده ايدىكنى، بو كون خانه سنده قوت يوميه سيده اولمديغنى بيان قيلمش.

مجلده فقير مجله اولماي باي بايتاق اولديغندن، مجله اهلى امامنك فقير ليكنى اوزينك تونا بيلمديكندن اقتصاد چپتنه رعايه قيلمديغندن كوروب باير اقلرى، مونه بدن بلبنه فلان قدر و فلان آغادن فلان قدر ديه الحاصل بايتاق غنه داخود تقدير قيلمشار. امام بيچاره ده تمام جان اچيغسى ديهك قيلمندن مجله ده هر قابو اهالدين سنه وي كويبو داخودى اولديغنى ياز مش، كيسه سندن كاغد چقاروب هر قابوسينك برام برام رمضانده كويبو، عبدالر ده كويبو نافلهسى كويبو ايدىكنى اوتوب كور كاز مش. اش خلقنك اوستدن چهالاعاينيه بتولاي خلاف چقمش: سنوي ايللى صوم داخود و بردىكى فرض ايدلگانلرى نك اون و اونبش صوم قدر، بكرمى بكرمى بش صوم فرض قيلمغانلرنك بيش آلطى صوم قدر و بيك كويبلرينك سنوي تينلر درجه سندن اوز مغنى كورامشدر.

هر طرف كرك شير و كرك فريه اماملرينك خصو للرى آز ايدىغى، معيشت ايسه كوندن كون قيه تلمند يكي و اولاد تربيهسى و علوم تحصيلى كون بكون آرتق مصارفلى اولديغندن شكايه ايدلنده. الحاصل علما و روحانى صنفلرنك ايلك تويانندن باشلاب ايك بوفا و اريته قدر بو حال مشاهده قيلمونه در. يا ميراث، يا مخصوص استعداد صاحبى و چالشقير بولغان ويا اقر با سندن بر دولتلى كشي باردمنره اولغان روحانييلرنك حالى مشكلدر. ايكنچى طرف ن حلقده، علما صنفه

فقير ليكنى لازم بر خاصه صانوب آنلرنك معيشتنى براز يخشيلاتورغه اجتهاد ايتدىكى بر امامنى كور سهر، آنى دنيا قورلوق اتيام ايدلر. خلق طرفندن ويرلمكده اولان داخودلر جدى صورتده تحقيق ايد اماي فقط مبالغه لرن ظن و تخمينلر ايله گنه قناعت ايد لسه ده، اما اماملر بنا گاه كسبكه ويا ايگونچيلككه كروشسه لر آنلر حقنده بيك دقتلى تفتيشلر وند. فيقار قيلمه لر و اوستلرندن شكايتلر طولديره لر. اما ملرده هم اكثر جان توشكونلكى كوريلوب، مسكيننا نه نظام و قروغ شكايتن و باشقه لردن هر دايم استعانه دن وسويك تيماس اورندن ايت كوتو قيبلمدن تيو شسر اورندن باردم اميد ايتودن بشقه بو بولده جدى و غيرتلى بر تشبث كورنمايدر.

كيه وديكى نفوذلرينى اعاده اينمكه و حقسز طعنلر و افترا لرنى دفع و رفع ايتمگه بوانچه تشبثلرى كور نمايدر. هر قابو صنف خلق اوزينك عامه آراسنك تونديقى اورتنى صافلارغه و اوزينى جماعت ايچون فايده لى امضا ايدوب كور كازورگه طرفدقلى بر زمان علما و روحانيون (اكثرى) ويا بالكل جامدا نه سكوه ويا همانده احوال و وقايعدن غفلت ايدرك برى ديكريله اوغرا شفق كنى، علمانك بيگرا كده خلق الدينك قدر و اعتبارلرنى بيتروركا سبب اولغان اشلر ايله عمر اوزدرالر. ميدانغه چيغوب اوزلر ينى مدافعه بوللو بعض بر تشبثلر قيلمالاسه لرده لكن درد كادرمان بولورلق روشده دگل، خلقنى قناعتلندر ررك دگل در. بو زمان شونداين بر زما ندرگه اوزغان زمانلرغه هيچ قياس قبول ايتماز فتوالر، روايتلر، حكملر ايله (اوزلريك بيك اختلاف افكار ايچنده قالدقلى ايچون) خلقه نفوذ اشلاتوب بولمايدر.

بو سببدن خلقنك علماغه اخلاصى آزابوب باردىقى كنى، شاكر دار و باشلر نكده روحانيلقه اخلاصى آزاب يادر. علوم ديه ا قوب اكمال ايتش شاكر دارده

مناسب هر امامتک اوزى محل خلقى نظر نده نفوذى آرندرو اسبابنه تشبىش لازمدر. وچهله دن اول روحا نيلرنك بر اتفاقه كيلوارى الزمدر. روحانييلرنك بعضيسى بالطه صابى بولسه اورمانك فير يلوب بتونك شبيهه بوقدر.

حسب التصادف (مجهد) نام بر رساله گه کوزم نو- شدى بو رساله نك باش طرفنده (مجهد) اسم شريفينك تمام توغروسنده و اوستنه گنه (رضاً الدين بن فخر- الدين) ديه باز لمشدر. بويله مشار بالبنان اولان خصوصيه اديب و فيلسوف نامنى طاقان بر آدم اچون بو قدر ادبسنز لك توغرسنى ايتكانك معذرة قبول ايتماز قبايح جهله سندن معدود اولسه كرك.

فقطه مندر جه سندن ايتك اول بنم كوزم توشكان بيرى ٢٥ نچى صحيفه ده عليه الصلوة والسلام افتمز حضر نلرينك هجرته مدینه منوره به تشريفلرينى بيان صره سنك «فبا» ده دوشنبه سه شنبه چار شنبه و پنجشنبه كو نلرى توروب ١٢ نچى ربيع الاول اولان جمعه كون «مدینه» گه تشریف ايتديلر و بليغ بر خطبه اوقهله جمعه نمازىنى ادا ايتديلر «جهله لرى ايدى».

مدینه منوره ده مجاورته تور بيهده ايام تعطيليه ده قبا طرفلرينه نوزه و تنفسكه چقد يقمز و قتلرده اسلامينده ايتك اول جمعه ادا قيلنغان مسجد شريفنى ده زياره فيله نورغان ايدك. اول مسجد ايسه مدینه منوره ايله قبا آراسنده مدینه گه يراقراق قباغه يقينراق بروا ديدنه مينيدر. شو خاطر ينه كلدى. و آندن ماعدا اسلا مينده ايتك اول اوقاقان جمعه نك نه مدینه ده ونه ده فباده اوقيلديقى معومات تاريخيه دن اوله رق ذهنده فالديفندن تعجب ايدرك اين الاثير نك كاملنه باقدم. شو عبارهلرى كوردم (ذكر ما كان من الامور اول

اگر جوانن نابا آسهلر روحانى مسلکينه كرماسكه طروشهلر. باش شاگردارده مدرسه دينيهلر كاكرما سكه، ممكن قدر فنون دنياويه اوقوعه اجتناد ايتهلر. دينى مدرسهلرده شاگردلر آز ايا، اهل اسلامده علوم دينيه گه رغبت كيمى اخلاق اسلاميه كوندن كون بوغالا. باشلر و باش فكلريلر، اسلاميت و اهل اسلا- مدن كوندن كون صونه. توكل بشقه كشييلرگا نفوذ يورنو! آنالار اوغللرينه نفوذ يورتودن و آنلرنى اوز مسلكلرينه. مشربلرينه افناع ايتودن عاجز فالهكلر در. علما و روحانييلرغه حصوله البته اشبو سپيلردن كيمى. بونلرنك عاقبتى نه اوله حقى؟ بو حقه علما بيك دقتلى طاورانب، بونلرنك عاقبه سيئه سندن بيك اجتراز قيلمق لازمدر. اش البته اول سبيلدن باشلانده در. بر مرضه دوا قيلونه باشلانسه البته اول آرونى كيلتوره تورغان سبيلرنى تفتيش و تدقيق ايدر گه كرك. و اول سبيلرنى ثانوب آنى دفع ايدر گه كرك صوكره مر * م و دوالرغه توتورغه كرك.

بو خصوصه (معلومات) ده اوزينه مخصوص باب آچلش ايسه ده نى سبيلدنر بو بابقه يازيلتوراق (قورى شكابت و اورنسنز اميدار دنيشقه) اهميتلى مقالهلر اماملر طرفندن كلمايدر. شايد بوندنصوك بو مسئلهنى اهمال ايتمازلر.

اداره.

اماملرنك حاضرگى طرز معيشتلرندن شكاياتى حاوى مقالهلر بزم اداره مزدهده بيك كويدر. فقط قورى شكابت ياخود خلقغه عيج بر تاثيرى اولغان و اوليه حق فتوالر، روايتلر، برى ديگرينه مناقض عبارهر ايله اماملرنك عشر زكوة فطره و سائر صدقاته استحقاقلرينى اثباتدن عباره بر طاقم كيلو- شسنز مدافعهلردر.

شمدى زمانه سينه مناسب هر كيهگه تاثير ايتار- لك تيران فكر و دلايل عقليه اوستونه فتوا دروا يتلرى ناز كانه صورته يازلغان مقالهلر يازوب شوگا

سنه من الهجرة فمن ذلك، تجيئه باصحابه الجمعة في اليوم الذي نزل فيه من قبا في بنى سالم في بطن واد- لهم وهي اول جمعة جهتها رسول الله صلى الله عليه وسلم في الاسلام وخطبتهم وهي اول خطبة الخ.

ج ۲ ص ۵۱

ابن خلدونه مراجعتده ايسه بنه شو مئالدهكى عباره لره تصادف ايتدم. بنا عليه بزم اديب وفيلسو فك "ايگ اولكى جمعه مدينه ده اوقلدى" مئالنده كى سوزلرينك اثر عجله اولهرق خطا يازيلديغينه حكم ايتدم.

۲۸ نجى صحيفه ده ايسه " (يثرب) اسمنده اولان شهرينك اسمينده تبركلنمك وياد كار ايتمك فصديله رسول اكرم اوزرينه نسبتله مدينه الرسول ديه اتاديلار " بغير علم توجيحهك بشقه بر شى دكلدر. مفسرين كرا منك بيانلرينه كوره (مدينه) اسى طرف اليندن ويرلمش اسمدر. (ومن اهل المدينة مردوا على النفاق) و (ما كان لاهل المدينة ومن حولهم) آيتلرى مفسرين كرا- منك بومدى لرينه دليللاردر.

واستظر ادى اولهرق شوننده علاوه ايدلمكه: عليه السلام افنديمز حضرت تلى مدينه نى اولكى اسمى اولان هم تقريع وتوبيخ معناسنده بولغان يثرب ديب تسميه دن منع ايدوب «طيبة» ديب تسمينى خوش كور مشدر. بوقارينده مذكور بياناته كوره قصد تبرك قصد تذكر ايجون اهل مدينه، يثربنى مدينه اتاديلار ديه تسميه نى اهل مدينه يه نسبت ويرمك صحيح اولماز.

۳۷ نجى صحيفه ده حديبيه صلحنه عايد بر آرسوز ياز ديفى صوگنده " بو واقعه ايسه (بيعت رضوان) و (صالح حديبيه) ديمكله معروفدر " ديمش مؤلفك سويلديكى واقعه صلح حديبيه گنه در (بيعت الرضوان) حقنده حضرت عثماننك ايلچى اولهرق يباريلدكنندن بشقه بر سوز سويله مامشدر. فعلى هذا مؤلفك عباره سنندن نفس صلح حديبيه نك بيعت الرضوان ايديكى آكللا- شيله در. بو ايسه خلافى حقيقتدر. زيرا بيعت الرضوان

تماميله صلحنه بشقه بر واقعه در.

۳۷ نجى صحيفه ده حجره سعادة ياخوذ تربة سعادة حقنده " شمدى بو اورن بتون اهل اسلامك زيار تكاهى اولان (روضه مطهره) اولوب مسجد شريف ايجنده قالمشدر " عباره سى روضه مطهره ايله حجره سعادتى فرق ايتمديكندن يازلمش جمله اولسه كرك (ما بين قبرى ومنبرى روضة من رياض الجنة) حد يث شريفينك دلالتيله قبر شريف ايله منبر شريف آراسى روضه مطهره در. قبر شريفك موقع ورتبه سى دخى بالاندردر.

ايگ صوگنى ۵۸ نجى صحيفه ده حضرت على كرم الله وجهه حضرت تلىنك مرقد مباركلرينى نجى اشرفده ديو تعيين ايتمشدر. حالبوكه بو خصوص بين المؤمن- رخين مختلف فيقدر. وشول صحيفه ده حضرت حسن بن على المرضى حقنده يازديغى " والد ما جدى صوگنده يدى آى مقدارى خليفه اولوب صوگوره ده خلافتى ترك وسعادة ابدية نى اختيار ايتدى " جمله سى ترك خلافتله سعادة ابدية آراسنده تلازم، خلافتله سعادة ابدية آراسنه مباينت يارلغنى آكلانته در. ومؤلفك خلفاً راشدين حقنده شو عقيد سى يارلغنى ده اشرا ب ايتده در. خلاصه بنم بو كتاب حقنه ايتنه چك سوزم شولغنه در: بر كتابنك باشى اسم ياك بيفهميرى استخفاف ايله باشلانوب آخرى خلفاً راشدين حضرتنى تعيبله ختام بولسه اول كتابنك اولاد مسلمين حقنده بر فال خير اولميه جفنى هر كيم ايله برابر مؤلفى حضرت تلى اوزيده اعتراف ايتسه كرك.

~~~~~

هر كس استديكنى سويلار بو كون
هر نه استر استرز حرمز بتون

سن نه دوشدك اورتیه ای حیلہ کار
 بر معظم هیئت مبعوثه وار
 آنلر ایتسون فصل دعواسنی براق
 ایتمه مطبوعاتله هرل نفاق
 صانیه مفرورانه سوزلر سویلدم
 بلکه تقریر حقیقت ایلدم
 هر نه سویلرسه دیسون ارواح غام
 خدمه اغوان دیندر مرام
 بن عوام مؤمنینه سویلرم
 آنلره شرح حقیقت ایلرم
 تا که اوگرائسون بو اولاد وطن
 ایتمسون دینسزلره هیچ حسن ظن
 بیلسه دینسز بو دینک اسرارنی
 او دقیقه ترک ایدردی واری
 لذت وجدان دگلمی عب مرام
 بو حلاوت قلب مؤمنده تمام
 قلب مؤمن بر نمونه جننه
 دینسز ایرمز بویله عالی دولته
 قلب صافی صورمه دینسز کیمسیه
 پوش بره دوشمه صقین اندیشه یه
 صفوتی مؤمندن آکل آنده چوق
 جنتی دنیاده بولمشدر صدوق
 ذوق دینی حاصلی مؤمن بیلور
 هر امورندن صداقه بکلنور
 نام ایله اوگرنمک اولمز مؤمنی
 او فرنگ که هبه ایتمش دیننی
 عبد مومن اولماز الله دن جدا
 وارد اولماز دینسزه فیض خدا
 فیض حق بله بیان نادان اولور
 اومز ایایه ایرهن شادان اولور
 کاذبان استرسه اولسون اغنیا
 نزد حقه صاد قاندر اصفیا
 کاذبک کذب یثار تعذیب ایچون
 کندنی شاهد کندینی نکذیب ایچون
 مؤمنانک صدقی وجدانی یثار
 او صداقه مؤمنی تقریح ایدر
 صفة قلب مؤمنک شاننددر

ذوق جنت صانکه وجداننده در
 مکر ایدنلر نفسنه مکر ایلدی.
 صورته آلداندی کوتاه بین اولدی
 ای برادر کبر صداقه ملکته
 باقیشور صدق صداقه مؤمنه
 دینه قربان اول ایبا اخوان دین
 قورتارر مطلق سنی دین مبین
 مؤمنه دوست دینسزک دشمنیم
 بی محابا دینمک قربانیم
 مصطفی فوزی

تورلی خبرلر

اوغریدن قاراق اوغرلغان

آدیسا غزته سینک باز دغینه کوره باچناؤی فانتور
 نچالنیگی ولادیبیر توخار ژیفسکی پیر بو ادر دن اون
 بیک روبله آفچه آلوب بو آفچه لرنی تیوشلی اور نلرینه
 بیار مامش بلکه سافوایزینه صالوب پویزد ایله آدیسا
 شهرینه حرکت ایتمشدر.
 پویزد بر استانسغه توفتالیدی وقت نا معلوم بر
 سی واغونقه بینوب توخار ژیفسکی ایله کورشی او-
 طرور غه توغری کلمشدر.
 بر وقت اون بیک روبله آلتون ایله سافوایز نا
 معلوم کیمسه نك قولینه توشوب نچالنیگ توخار ژیفسکی
 گه یالانغاچ توروب فالور غه توغری کلمشدر.
 اوغری نچالنیگ بو حالتی حکومت رجاللرینه اعلام
 ایتسه اوزینک اوغر یلقی معلوم اوله جختندن خوف ایدوب
 شویله ایکی ایرنیمی تشلاب قالمشدر. شو طریقه او-
 غریبقون قاراق اوغرلاب یواینه کیتمشدر.
 نچالنیگ توخار ژیفسکی آدیساغه کیلوب اوز آفچه
 لرنیده بقر دکدنصو گره اوز اوزینی حکومت رجاللرینه
 طاپشورور غه قرار ویروب واقعه نی بیان ایتمشدر.
 صدا غزته سی
 باکوده چیغا تورغان (اتفاق) غزته سی توفتالیغان

ایدی، شونک اورینده شونک، صاحب امتیازی هاشم بک طرفندن (صدا) اسملی غزته چقاریله باشلاغان برنجی نومیری اداره مزگه کلدی. تبریک ایدرز توغری بولنده دوامنی جناب مولی دن تمنی ایدرز. بخارده اصول تعلیم نواعسی.

بوخیالی نزع آتش اوسته کیراسمین سبکان (ترجمان) ایله شونکا کوروک چیککان (وقت) غزته اری آرنق اهمیت بروب ثلله زیلر یازسه لرده واقعه نک بیک کچکنه برندا کره دنگه، عبارة ایدکنی. واقعه ایچنک بو- اغان امنیتلی برکشیدن استخبار ایدلدی.

استانبولده تاتار شارلاطانلری استانبولدن خصوصی خبر بیروار بنه کوره تورلی سبباره منی روسیه دن قاچوب چقان بر نیچه شار لاطانلر طلبه (شاگرد) صقته کروب استانبولده تحصیله اولان طبه لرنی ترک دین و دیانتته تشویق یو لنده ایلینسنی فرسغتر ایله آرته فالدر رلق درجه ده ایله ولکده لار ایمش.

دوما تیره سنده اوکلیغ. دوما رئیس لگینه غومه کوفنی صایلاتما سقه طریقه لری. آنلر اوکتابر یستلر ایله سویلاشوب رئیس لککه «رودز انکو» نی قویماچی بولالار. اگر اوکتابر یستلر بوکا راضی بولما یینچه غومه کوفنی اور ننده فالدر رغه نلاسه لار او تقدیرده «ژاوف» نی قویماچی بولالار.

یهودی لری داغلیه ناظرینک کوپرنسکی و اویازنی و اینسکی پر یسوتستوار رغه کوندرگان سیرکوله ریته بنا بوسنه عسکر لک گه قویله چی یهودی لری، اوزارینک شخصلرینی اثبات ایثار ایچون یانلر نده پالنتسه گه اعلام ایدیلوب مهر لنگان کار توچکه لری نی بولندر رغه تیوشلی. پاسسار یوستکی تاریفی.

نیهور بوللر نظارتنده پاسسار یوستکی بیلینارنگ حقنی کیمنو حقنده بر پرو بقت حاضر لیمکده در. بو پرو بقت بو یینچه برنجی کلاص نک بیلیمت حقنی، اوچونچی کلاص بیلیمت حقینک ایکی اووشی، ایکیچی کلاص نک بیلیمت حقنی اوچونچی کلاص بیلیمت حقینک اولوش، ارمی اوله جقدر. بو پرو بقت مینیس ترار صاویننه روز دسوة اغه قدر کر تیل چک

حبس. وارشاواده پالاک تاننده چقان غزته نک خبر بیر- وینه فاراغانده، ویتیبسق گوپیر ناسنک مگلاب یهودی لرنی حبس اینمشلر در.

بونلر تورلی بالقان داقومینتلر و پادلوغلر ایله عسکر لکدن فورتلخان قاچقان یهودی لار ایمش. بونلر آراسنده آدوفانلر و راوونیلر ده بار. حبس اینوگه باشلیچه سبب، کوبدن توکل وارشاواده، یهودی لرنی بالقان داقومینتلر ایله عسکر لکدن فوتارو نیتمی ایله تشکیل ایدلمش بر جهینتک پالینسه طرفندن کشف اولنوبدر.

بو جهیمت کوب یوربارنی عسکر لکد فوتارو مشدر. خولیرا، کیفده بر هفته ده ۱۳ کشی خسته اولوب آلتیسی ثولمشدر. کاسنر و ماده ۱۲ کشی خسته اولوب یدبسی وفات اینمشدر.

خارجی خبر لری

ایران طور اندن کلن خبر لر گه فاراغانده، اردبیلک اختلال چیقو اتمالی بولغانقه کوره آنده بوز قدر آطلی عسکر ییارگانلر. پایتختده ۶۶ دیپونات جینالمشدر. اوزاقلاما یینچه مجلس آچله چی ایمش. یونان.

آتنه (یوناننک پایتختنی) دن کلن خبر لر گه فارا- غانده، بحریه افیسری نیپالدوس برنجه اونتر افیتسر و ماتروسلر ایله چیخوزنی ضبط اینما کچی بولغان. حکومت اینیسر لرنی حبس ایثار گه اری ویر مشدر. اختلالچیلرنگ تصرفه اولان مینانوسلر ایله فارا- مانقادهغی صوغش عسکر لری آراسنک آطشوبو اغان. بر اینوسلر مینانوسلر رغه برنجه مرتبه آطرب تیشکانلر. حکومت طرفندهغی فونندن ایکی کشی اولگان اختلالچیلرنگ معلوم دکل

شورده طنجلقی بولا باشلاغان. اوراملرده پاتروللر یوری، اختلالچیلر و چیل ایدی بحریه افیتسری اولوب

صوغش وقتنده برسی اولمشدر.

اختلافه اشترک ایتکان ایتسرلردن ۹ ینی حبس ایتمشدر در. محبوبسار حقدنه قرانک امر و حکمنی کونه لر.

اختلالچیلرغه قاتشه اغان ایتسرلردن سکسان قدر لیبسی تیبالدوس نك طلب ایتکان نرسه لرنده مشترک ایدکلرنی و بعض برلری قبول اولنور بی تقدیرده اورنلرندن چیغه چقلرینی بلدر مشلدر در.

تیبالدوس ویرنجه ایتسرلر همان قاجوب بوریلر قایده ایکانلکلرینی بلیلر.

مینبسترار صاؤیتی، اختلالچیلرنی سیاسی عیبیلر صفتنه کوروب آنلرکی بحاکمه اولنوسن پروکورورغه بیان ایتمشدر.

خاریین.

خاریینده ۱۴ نچی اوکتابرده روس پروفارورلری یاپونیا قونسوللرینک مشارکتیله کناز تئونی اوتروگه دائر تفتیشلر اجرا ایدلمشدر. تئونی اوتروچی کهمسه

پرشاش جوان اولنوب پاریزده عالی آبرازاونه ایشدر. اوتروچی اوزی قوریهغه تابع اووب تئو- نك قوریه لیلرغه کوب ضرری تیدکیله برابر اوترو- چینک یاقنلریده تئو طرفندن جزا کورد کلرینی بیان ایدوب اوت بالقتی ایچنده اولغان قوریهنی شمدی قو باش نورینه چخاردم باشاسین قوریه باشاسین حریت دبه سوزنی تمام ایتمشدر.

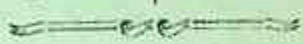
قاتلنک سیولده قوریه غزته سینک محرری او لدیغنی نقل ایترک، قاتل قوریه دن خاربینغه اوزاق شرق آرقای کلمشدر.

تئونک حیاته طوقوغه قصد ایتو حقدن قوریه لیلردن دخی اول کشینی توفیق ایتمشدر در.

«تسای تسزاغو» استانسانک قوریه لیلردن دخی ایکی کهمسه توفیق ایدلمشدر. بو ایکی کهمسه تئو نك پویزد ایله حرکندن قاتلغه قارداشلر کیتدیبلر (родственники выехали) دبه تیلفرام ویرمشلدر در.

تئو اوزینک خاربینغه باروندن مقصدی ایکی حکومت آراسنک اولغان ایتریسلر حقدن اش کوره چکنی بیان ایدوب یراق شرفده برنطق ابراد ایتمشدر. هم خاربینغه حرکت ایتدیکی وقت واغونقه بنکاج

بو واغون ایچنده روسیه ایله یاپونیا آراسنده دو- ستلق باشلاندی دبه اعلام ایتمشدر.

اورنبورغ خبرلری

اورنبورغسکی اویازنی اسپزد پامبشچینیه سی زائنده آصوبی صاوبشچانیه پریدسیدانیه ای تحت ریاستنده تورمه گه حکم ایدلمشلر نك مدتلرینی کیمتو حقدن ۱۹۰۹ نچی سنه ۲۲ نچی اییون زافونیه بنا ۱۸ اوکتابر مجلس بولوب مذکور ۲۲ نچی اییول زافوننی اجرایه قویمشلر.

بو زافونقه بنا محکوملر نك پاویدینیه لری بخشسی بولغانلرینک دورتدن بر الوشی مدتی عفو ایدلرکا مستحق تابقانلر.

اهالی حسابی.

اونکان سنه بزم اورنبورغ گوپیرنا سنک ۷۹۴۶۵ کشی وفات ایتمش. شو یلده ۱۲۱۵۲۹ کشی دنیاغه کامشدر. شول طریقه ۱۹۰۸ یلده اهالینک آرتوی ۴۲۱۰۴ اولمشدر. ۱۹۰۹ نچی یل برنچی غنوارغه قاراب قالغان دوش حسابی بتون گوپیر ناغه ۲۰۵۴۸۴۱ در.

اداره دن جوابلر

تاشکندی محترم محمد بقا خواجه جناب برینه ! کوندر دیکگنزر کزکستان غزیته لری واصل اولدی. التفاتکزه تشکر ایدمه مز. لکن حجاب حقدنه دین و معیشت مجله سی بیک کوب مقاله لر نشر ایتدیکندن و سزک مقاله لر بکزنک کوبسی فارسی اولوب نر چه گه مساعد و قتمز اولدیغندن مع التأسف هیچ بر مقاله کز درج ایدلیه چکدر. قصورمزی عفو ایت سز.

محترم ظریف شریفی جناب برینه ! دینی مسئله لر یگزه کتب فقیهیه گه مراجعه جواب ویراندی لکن اداره نك اوزی توتقان مسلکی توغرسنده غی سؤالکز گه اداره جواب ویرما بدر.

حاجیلرہ معاونت جمعیتی ادارہ سی طرفندن

اعلان

کچن آوغوست ۱۹ نده آفسجد (سیمفروپول) شہر نده فریم مفتیسی حاجی عادل میرزا قاراشایسکی ننگ ریاستنده بولوناراق «حاجیلرہ معاونت جمعیتینک» رسم کشادی انعقاد ایادی. رسم کشادده ناوربجسکی ولایت غوبرناطوری، ویتسه غوبرناطور، داریبازلرک ولایت رئیس، ولایت زمستواسی رئیس وقریبهک شہرلری وقریبهلرندن لوپلانان یوز دن زیاده کیمسہلر موجود ایدیلر.

حاجیلرہ معاونت جمعیتی تأسیسنندن مقصد بیچاره حاجیلرہ هر درلو مادی ومعنوی یاردمده بولونوب حاجیلرک حقوقنی وانسانیتنی مدافعه ایتمکدر. بونکله برابر جمعیتنک ادارہ سی (۱) مکہ مکرمه ومدینه منوره به عزیمت ایدهجک حاجیلرہ هر چشید معلومات بنشدرمک ایچون هیئتلر (بیورو) تشکیل ایدهجکدر؛ (۲) حاجیلر بولده قلاغوزلک ایتمک ایچون دلیل (پراوادیکنک) فرقهلری تشکیل ایدهجکدر؛ (۳) حاجیلر ایچون خانهلر تنظیم ایدوب بو خانهلرده فقرا حاجیلر ایچون باناق مجاناً ویریلجکدر؛ (۴) حاجیلری کونترمک حقتده پاراخود صاحبلری ودمیر بول ادارہ سی ایله مقالهلر یاپاجاقدر، خسته حاجیلرہ یاردم ایدهجکدر؛ (۵) حاجیلرک عزیمتنی نظامه فوبهق ایچون وناموژنا، قاراتین وسائر یرلرده حاجیلرک حالنی بنکیلشدرمک ایچون حکومتده عریضهلر ویردهجکدر و (۶) پاراخود قایمانیهلری وغیری کیمسہلر طرفندن حاجیلر آلدانلما ماسنه وقینانلما ماسنه غیرت ایدهجکدر. «حاجیلرہ معاونت جمعیتینک» ادارہ سی (پراولینیه سی) آفسجد (سیمفروپول) شہر نده بولونوب فیئودوسییا (کفه) شہر نده جمعیتنک «محللی هیئتلی» قومیتاسی بولونوبور. روسیه ننگ هر یرندن جمعیتنه اعضا قبول اولونوبور. حقیقی اعضا یازلمق حقی سنوی اوچ رویلهدر.

اداره رئیس: فریم مفتیسی حاجی عادل میرزا قاراشایسکی.

رئیس معاوینی: س. س. فریم.

خزینهدار: حاجی سلیمان بیتولایف.

سفره تارلر: رشید میدیوف. س. س. و. فانستانسف.

اعضا یازلمق وهر چشه معلومانلر آلهق ایچون مراجعت:

г Симферополь (крымъ)
Въ Правленіе Общества попеченія о
поломникахъ мусульманъ.

г. Феодосія
Въ Комитетъ Общества попеченія о
поломникахъ мусульманъ

قریمده باغچه سرایده تفیض کتب لان
خانه سی صاحبی علی احمد تارپی

قریمده باغچه سرایده تفیض کتبخانه سی صاحبی علی احمد تارپی طرفندن مصر
واستانبولدن اولمق اوزره کتب خانه مزده مکتب و مدرسه لر ایچون لازم اولان ترکیه
وعربیجه وفارسیجه و مشهور آدملرک اثرلری موجود اولماقیله برابر مطالعه سی صوگ
درجه لازم وفائده لی اولان کتابلردن بعضلرینی اعلان ایله ارباب مطالعه نك نظر دقت
لرینه عرض ایدرم.

جلد	کتابلرنک اسملری	کاپک	روبله
۶	عابدین پاشانک مثنوی شریف ترجمه سی گوزل کلفد وحروف ایله		۵
۳	شفا شریف ترجمه سی حرکه لی اولارق		۴
۴	تفسیر نبیان کنارنده تفسیر مواکب ترجمه سی	۵۰	۴
	تفسیر لی قرآن کنارنده تفسیر مواکب ترجمه سی	۵۰	۳
	یکی فقیه ترجمه سی نکاح طلاق بعثته قدر غایت معتمد	۵۰	۴
	موضوعات العلوم ترجمه	۵۰	۴
	تسهیل الفرائض ترجمه		۱
۴	یکی طبع اولندی مواهب لدنیه ترجمه سی	۵۰	۳
۱۲	تاریخ جودت پاشا جلد		۱۷
۵	روس باهون معاربه سی اعلا جلدلر ایله مجلد		۱۳
۲	قاموس ترکی ش سامی		۶
۱۲	قاموس الاعلام ش سامی		۲۵
	استانبولک حریتدنصره چوقان صراط مستقیم مجلسی برنجی نومردن ۲۶ نسخه		۴
	کذا بیان الحق مجلسی برنجی نومردن ۲۶ نجی نومره قد مجلد اولارق	۵۰	۳
۸	بخاری شریف حرکه لی اولارق شرکت مطبعه سی		۱۰
۸	بخاری شریف حرکه لی اولارق مطبعه عامره		۱۵
	تفسیر حازن مدارک جلالین فاضی بیضاوی دوره تفسیر بربرده		۱۰
	مجموعه ابن عابدین یکی طبع اولندی ۳۰ رساله بر برده	۵۰	۳
	فتوی علی افندی	۵۰	۳
	فتوی مرآت معاه شرحی	۵۰	۳

بر مقدار زادانکا یوللانور ایسه نالوژ طریقله هر طرفه یوالارز اصارف بزه عائد اولماق
اوزره آدرس روسجه

Книжный магазинъ „ТЕФЯЮЗЪ“ Али Ахмеда ТАРПИЯ Бахчисарай (таврич. губ.)